

ROVANIEMEN STEINERKOULUN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

1. Tehtävät ja tavoitteet	2
2. Oppitunnit	2
3. Välitunnit	3
4. Ruokailu	5
5. Turvallinen kouluympäristö	5
5.1. Koulumatkat	5
5.2 Koulualue ja koulu aika	5
6. Käyttäytyminen	5
6.1 Hyvät tavat koulutyössä	6
6.2 Hyvät tavat kouluyhteisön jäsenenä	6
7. Hyvien tapojen noudattamatta jättämisen seuraukset	7
7.1 Ohjaamisen keinoja ovat seuraavat	7
7.2 Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen	9
7.3 Oikeus ottaa haltuun esineistä tai aineita	9
7.4 Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat	9
7.5 Haltuunoton ja tarkistamisen yleiset periaatteet	10
7.6 Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen	10
7.7 Oppilashuolto kurinpidon ja ojentamisen yhteydessä	10
7.8 Kurinpidollisten ja kasvatuksellisten toimien seuraaminen	11
7.9 Osallisuus ja oppilaskunta	11
8. Koulukiusaaminen, kiusaamisen esto	11
9. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT TIIVISTETYSTI	14

ROVANIEMEN STEINERKOULUN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

1. Tehtävät ja tavoitteet

Perusopetuslain mukaan kaikilla kouluilla on oltava järjestyssäännöt. Järjestyssäännöt ovat opetussuunnitelmaa täydentäviä käytännön toimintaohjeita, joilla pyritään takaamaan turvallisuus, työrauha ja viihtyvyys. Järjestyssäännöt edellyttävät jokaiselta vastuullista toimintaa.

Luokilla voi olla lisäksi omia sisäisiä järjestyssääntöjä. Ne eivät kuitenkaan voi olla ristiriidassa tämän järjestyssäännön kanssa.

2. Oppitunnit

Oppilaat:

Oppilaan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty vapautusta. Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti ja huolellisesti, huolehdittava koulutarvikkeistaan ja pidettävä ne mukana. Oppitunnit alkavat lukujärjestyksessä ilmoitettuna ajankohtana, ellei muuta ole sovittu. Oppilaan on saavuttava oppitunneille täsmällisesti.

Ulkovaatteet ja –jalkineet riisutaan niille varattuihin naulakoihin ennen luokkaan menoa. Päähineet otetaan pois. Kaikilla on oltava asianmukaiset, turvalliset sisäjalkineet, joita pidetään sisällä ollessa aina jalassa.

Elektronisten laitteiden käyttö koulupäivän aikana on kielletty, ellei toisin sovita. Puhelimet ovat koulupäivän ajan pois päältä ja niitä säilytetään yhteisesti sovitussa lukollisessa kaapissa tai laatikossa. Jos tulee tarvetta käyttää omaa puhelinta koulupäivän aikana, on käytöstä sovittava opettajan kanssa. Opettaja kertoo missä ja milloin puhelinta voi käyttää. Pääsääntöisesti puhelut ja tekstiviestit soitetaan ja lähetetään omasta luokasta. Puhelimien säilytyspaikka ja niiden käyttöön liittyvät asiat kerrotaan vanhemmille lukuvuoden ensimmäisessä vanhempainillassa. Jos oppilas käyttää puhelinta tai muuta elektronista laitetta luvatta oppitunnilla tai välitunnilla, on opettajalla oikeus takavarikoida kyseinen laite koulupäivän ajaksi. Jos puhelinta pitää koulupäivän aikana ladata, se tapahtuu rehtorin kansliassa tai opettajahuoneessa.

Oppitunnin päätteeksi järjestäjät pyyhkivät taulun, tuulettavat luokan ja huolehtivat yleisen viihtyvyyden säilymisestä luokkatiloissa. Purukumin syönti on koulupäivän ajan kielletty. Ruokailun jälkeen oppilaat saavat halutessaan syödä koulun tarjoaman ksylitolipastillin.

Opettajat:

Opettajan tulee tarjota oppilailleen opetussuunnitelman mukaista opetusta. Hänen on saavuttava tunneille täsmällisesti. Tulee kuitenkin muistaa, että välillä on tilanteita, jotka edellyttävät opettajan asiainhoitoa ja tämä saattaa aiheuttaa poikkeaman täsmällisyyteen. Opettajan tulee suhtautua kaikkiin oppilaisiin tasavertaisesti.

3. Välitunnit

Oppilaat:

Tunnin päätyttyä 1.-8. luokan oppilaat lähtevät viivyttämättä välitunnille ja viettävät ne ulkona koulun piha-alueella. Piha-alueelta poistuminen ilman erillistä lupaa ei ole sallittua. Pyörätelineille ja autojen paikoitusalueelle oppilaille ei ole asiaa välituntien aikana. Opettaja valvoo välitunnille lähdön ja varmistaa, että kaikki oppilaat menevät ulos. Välitunneilla ei saa syödä karamellia, limsaa tms. mutta muita eväitä saa syödä.

Yhdeksäsluokkalaiset saavat sovitusti viettää välitunnit omassa luokassa töitä tehden. Heidän on kuitenkin ulkoiltava jaksotunnin jälkeinen välitunti, eli 10.15 – 10.30 välitunti. Muiden välituntien aikana he saavat olla omassa luokassaan ja tehdä seuraavan päivän läksyjä. Välillä he voivat pelata pelejä tai viettää vapaa-aikaa, mutta tämä ei saa aiheuttaa metelihaittoja tai järjestyshäiriöitä. Opettajan perustellulla päätöksellä välitunti voidaan viettää toisinkin.

Välitunneilla saa käyttää koululla olevia välituntileikkeihin tai välituntipeleihin tarkoitettuja välineitä. Ne tulee aina toimittaa takaisin niille varatuille paikoille välitunnin päättyessä. Erilaisia opettajakunnan määräämiä suojavarusteita on käytettävä peleissä (kuten silmäsuojukset tms.). Pallojen potkiminen välitunneilla on kielletty, siihen ei ole tarpeellista tilaa. Välituntikellon

soidessa on pihalta tultava ripeästi sisään aulaan, riisuttava ulkovaatteet ja puettava sisäkengät jalkaan.

Jos oppilaiden kuuluu odottaa ala-aulassa opettajaansa, on heidän odotettava siellä valmiiksi jonoissa siten, että kaikilla on turvallinen olo. Jos oppilaat saavat tulla oman luokkansa eteen odottamaan, on sinne tultava ripeästi, eikä jäädä aulaan viivyttämään.

Välitunneilla käytäydytään asiallisesti, eikä ketään kiusata eikä vahingoiteta. Kouluaikana kunnioitetaan toisen omaisuutta, fyysistä koskemattomuutta sekä henkistä hyvinvointia. Kaikki saavat leikkiä kaikkien kanssa.

Ulkoilua varten on pukeuduttava säähän sopivalla tavalla. Pakkasella on oltava riittävän lämpimät varusteet ja sadesäällä vettä pitävät varusteet. Ulkohousuja ja pipoja on pidettävä ulkoillessa opettajien määrääminä aikoina.

Opettajat:

Opettajakunta järjestää välituntivalvonnan. Välituntivalvojat siirtyvät ulos välittömästi välitunnin alkaessa. Välituntivalvojat pyrkivät läsnäolollaan ja toiminnallaan ennalta ehkäisemään konfliktien syntyä ja niiden syntyessä pyrkivät välittömästi ratkaisemaan ongelmat. Tarvittaessa valvojat vievät ongelma-asian eteenpäin oppilaiden omille opettajille, opiskeluhuoltoryhmälle tai sovittelusta vastaaville opettajille. Valvojista vähintään toinen jää ulos siihen asti, kunnes kaikki oppilaat on haettu sisälle.

Valvojapari sopii keskenään, kumpi valvoo ulkopihaa, kumpi sisäpihaa sekä siitä, miten valvonta tehokkaasti suoritetaan.

4. Ruokailu

Ruokailu tapahtuu koulun kanssa samassa rakennuksessa olevan ammattikorkeakoulun ravintola Hillan tiloissa. Ruokailussa tulee noudattaa hyviä käytöstapoja, kunnioittaa ruokaa ja sen tekijöitä, sekä kaikkia ravintolassa asiakkaana olevia henkilöitä. Omia eväitä ei ravintolan tiloissa saa syödä.

5. Turvallinen kouluympäristö

5.1. Koulumatkat

Kouluun on saavuttava täsmällisesti. Pyörillä ja mopoilla ajaessa on käytettävä kypärää ja muita asianmukaisia suojarusteita. Kulkuvälineet säilytetään niille varatuilla paikoilla ja niiden käyttö välituntien aikana on kielletty. Koululta siirryttäessä toisaalla järjestettävään opetukseen tai retkelle käytetään opettajan kanssa sovittua kulkuvälinettä. Jos käytetään pyörää tai mopoa, on oltava asianmukainen suojarustus.

5.2 Koulualue ja koulu-aika

Koulualueen muodostavat koulun sisätilat sekä piha-alue. Kouluajaksi lasketaan lukujärjestyksen mukainen työpäivä koulumatkoineen ja koulussa vietetty lisäaika, kuten tukiopetus, kerhot, jälki-istunto tai muu valvottu toiminta. Koulu-aika vietetään koulun alueella, jollei toisin sovita.

Kavereiden koulupäivän päättymistä tai kyytejä ei voi odottaa koulun sisätiloissa. Vaikka olisi päässyt jo koulusta, on koulurakennuksen sisätiloissa ja pihalla puhelinten ja muiden elektronisten laitteiden käyttö kiellettyä. Kun koulupäivä on päätyttyä, on siirryttävä ulos rakennuksesta.

Kouluun ei saa tuoda päihteitä, teräaseita, aseita tai muita turvallisuutta vaarantavia asioita tai aineita. Rehtorilla ja opettajilla on oikeus ja velvollisuus takavarikoida turvallisuutta vaarantavat esineet ja aineet.

6. Käyttäytyminen

Jokaisella kouluyhteisön jäsenen tulee luoda turvallista ja viihtyisää ilmapiiriä sekä edistää työrauhaa oppitunneilla noudattamalla järjestyssääntöjä ja hyviä tapoja, sekä kunnioittamalla

kouluyhteisön kaikkia jäseniä tasapuolisesti. Toisin sanoen jokaisen kouluyhteisön jäsenen tulee toimia esimerkillisesti ja noudattaa hyviä tapoja.

6.1 Hyvät tavat koulutyössä

- Saavun täsmällisesti.
- Tervehdin kaikkia.
- Olen ystävällinen ja kohtelias.
- Pukeudun asiallisesti ja säännönmukaisesti.
- Pidän naulakkoni ja lokeroni siistinä ja järjestyksessä.
- Huolehdin, että minulla on aina mukani tarvittavat vihkot, työvälineet ja oppikirjat sekä kaikki opiskelutarvikkeet.
- Teen koulutyöni ajoissa huolellisesti.
- Käsitelen koulun omaisuutta huolellisesti, enkä koske luvatta toisen omaisuuteen.
- Jos vahingoitan koulun tai toisen henkilön omaisuutta tahallisesti tai huolimattomuudesta, olen korvausvelvollinen.
- Pidän ympäristöni siistinä ja viihtyisänä, en sotke ja kierrätän mahdollisimman paljon.
- Liikun rauhallisesti koulun sisätiloissa.
- Otan huomioon kaikki koulurakennusta käyttävät henkilöt.

6.2 Hyvät tavat kouluyhteisön jäsenenä

- En kiusaa toisia.
- Jos havaitsen kiusaamista tai muuta aikuiselle mainitsemisen arvoista, kerron siitä opettajille. Opettajat hoitavat asian eteenpäin.
- Puhun toisille kunnioittavasti ja edesautan koulun ilmapiiriin hyvänä pysymistä.
- En kiroile.

- Kannan huolta siitä, että kaikki tuntevat kuuluvansa ryhmään.
- Kutsun muita mukaan toimintaan ja huolehdin, ettei kukaan joudu tahtomattaan olemaan yksin.
- Tarjoan muille apua ja tukea.
- En vahingoita ketään ruumiillisesti tai henkisesti.
- Tarpeen vaatiessa teen versopyynnön.
- Pyydän anteeksi.

7. Hyvien tapojen noudattamatta jättämisen seuraukset

Jos oppilas häiritsee opetusta, tai muuten rikkoo koulun järjestystä tai menettelee muutoin sopimattomasti, voi opettaja ojentaa oppilasta.

7.1 Ohjaamisen keinoja ovat seuraavat

Opettaja voi ojentaa oppilasta suullisesti.

Opettaja voi järjestää kasvatust keskustelun oppilaan kanssa. Huoltajille soitetaan kasvatust keskustelun kuluessa, sekä voidaan lähettää kirjallisena lapsen mukana kopio kirjallisesta kasvatust keskustelun etenemisestä.

Jos oppilas on laiminlyönyt kotitehtävänsä, hänet voidaan määrätä suorittamaan tehtäviään enintään yhdeksi tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena.

Jos oppilas joutuu jäämään tekemään tehtäviään koulupäivän jälkeen, on opettajan ilmoitettava asiasta huoltajille.

Riita- ja tappelutapaukset pyritään sovitteluun sovittelumenetelmin. Koulussamme on käytössä vertaissovittelu VERSO ja restoratiivinen sovittelu RESTO. Sovittelun tarpeen havainnut aikuinen tai oppilas tekee sovittelun tilauspyynnön. Sovittelu pyritään järjestämään mahdollisimman pian. Sovittelussa pyritään muodostamaan yhteisesti sopimus, joka auttaa ehkäisemään vastaavien tapausten syntymistä.

Oppilas voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi kerrallaan. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia. Tehtävien tulee olla oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin. Tehtäviä määrättäessä otetaan huomioon ikä ja kehitystaso. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta. Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selitys. Oppilaan huoltajille on annettava tilaisuus tulla kuulluksi ennen jälki-istunnon antamista.

Oppilaalle, joka toistuvasti häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti, vaarantaa oman tai toisen hengen, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Ennen kirjallisen varoituksen antamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selitys. Oppilaan huoltajille on annettava tilaisuus tulla kuulluksi ennen kirjallisen varoituksen antamista.

Oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestäjästä tilaisuudesta. Jos oppilas käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, voidaan hänet määrätä poistumaan koulusta ja koulun alueelta enintään jäljellä olevan koulupäivän ajaksi. Näin tehdään, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käytöksen vuoksi, tai jos opetustilanne vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Jos rikkomukset ovat vakavia tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistään jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, voidaan oppilas erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Ennen määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selitys. Oppilaan huoltajille on annettava tilaisuus tulla kuulluksi ennen määräaikaista erottamista. Määräaikaisesta erottamisesta ja kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös, ja muut lastensuojelulain (417/2007) 36 §:ssa tarkoitetut toimenpiteet tulee kirjata.

Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin, johon sosiaalihuollon osallisuus on määritetty lastensuojelulain 24 §:n 2 momentissa. Määräaikaisesta ja kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös ja muut 36 §:ssa tarkoitetut toimenpiteet tulee kirjata. Kirjallisen varoituksen antamisesta voi opetuksen järjestäjän niin päättäessä päättää myös koulun rehtori.

Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus, joka estää määräajaksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelman perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n 1 ja 2 momentissa ja 32 §:ssa säädetään.

Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan, tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt, tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna toimeen täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen.

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.

Rehtorin ja opettajan päätösvallassa jälki-istunnon määräämisessä sekä perusopetuslain 36 §:n 2-4 momentissa tarkoitettua asiasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen edustuksesta käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen erottamista koskevaa asiaa säädetään lastensuojelulain 24 §:n 2 momentissa. Kirjallisen varoituksen antamisesta voi opetuksen järjestäjän niin päättäessä päättää myös koulun rehtori. (1267/2013 36 a §)

7.2 Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata perusopetuslain 36 §:n 2 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon perusopetuslain 36 §:n 3 momentissa tarkoitettua opetuksen epäämisestä.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Rehtori ja opettaja voivat 1 ja 2 momentissa tarkoitettussa tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

Voimakeinojen liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

7.3 Oikeus ottaa haltuun esineistä tai aineita: (1267/2013 lain 36 d §)

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta 29 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita sekä esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Pykälässä säädettyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

7.4 Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat: (1267/2013 lain 36 e §)

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua kiellettyä esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Edellä 3 momentissa säädetystä tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Pykälässä säädetty oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

7.5 Haltuunoton ja tarkistamisen yleiset periaatteet: (1267/2013 lain 36 f §)

Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

Edellä 36 d §:n mukaisten voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Oppilaan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata. Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

7.6 Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen (1267/2013 lain 36 g §)

Opettajan tai rehtorin 36 d §:n perusteella haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetut kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseosat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.

7.7 Oppilahuolto kurinpidon ja ojentamisen yhteydessä (1267/2013 lain 36 h §)

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty 36 §:n 1 momentissa tarkoitettu kurinpitorangeistus tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi 36 §:n 2 tai

3 momentin nojalla, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa 36 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen.

7.8 Kurinpidollisten ja kasvatuksellisten toimien seuraaminen (1267/2013 lain 36 i §)

Opetuksen järjestäjän tulee seurata 35 a, 36, 36 b, 36 d ja 36 e §:n mukaisten toimenpiteiden käyttöä ja niiden kehittymistä.

7.9 Osallisuus ja oppilaskunta (1267/2013 lain 47 a §)

Opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvistä asioista. Oppilaille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssäännön valmisteluun.

Edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettulla koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta. Oppilaskunta voi olla useamman koulun yhteinen. Oppilaskunnan tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää oppilaiden ja opetuksen järjestäjän välistä yhteistyötä.

Opetuksen järjestäjän tulee kuulla koulun oppilaskuntaa ennen 1 momentissa mainittujen suunnitelmien ja määräysten vahvistamista sekä ennen muita oppilaiden asemaan olennaisesti vaikuttavia päätöksiä.

Tässä pykälässä tarkoitettu toiminta järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti paikalliset olosuhteen huomioon ottaen. Tarkemmin toiminnan järjestämisestä päättää opetuksen järjestäjä. Toiminta tulee suunnitella opetussuunnitelman ja muiden koulun toimintaa ohjaavien suunnitelmien osana tai yhteydessä.

Opetuksen järjestäjän tulee määrääjain selvittää oppilaiden ja heidän huoltajiensa näkemyksiä koulun ja opetuksen järjestäjän toiminnasta.

8. Koulukiusaaminen, kiusaamisen esto

Kiusaamisella tarkoitetaan oppilaaseen kohdistuvaa, tahallisen vihamielistä toimintaa.

Kertaluontoiset riita-asiat käsitellään samoin kuin varsinainen kiusaaminen. Kiusaamiselle on ominaista osapuolten epätasapaino, jolloin kiusattu joutuu puolustautumaan tai on avuton kiusaajaa tai kiusaajia vastaan. Kiusaaminen voi olla fyysistä, sanallista, henkistä, poissulkevaa tai hyljekevää. Kiusaaminen on aina suunnitelmallista, sen tarkoitus on tuottaa toiselle pahaa mieltä ja

kärsimystä. Kiusaamisen avulla kiusaaja pyrkii usein saamaan itselleen arvonantoa tai asemaa joukossa. Kiusaaminen on usein ryhmäilmiö; oppilaat osallistuvat kiusaamiseen eri rooleissa.

Koulussamme ei hyväksytä tai suvaita kiusaamista missään muodossa. Kiusaamista pyritään ennaltaehkäisemään ja kiusaamiseen puututaan aina. Kiusaamista ei vähätellä eikä pidetä leikkinä. Oppilaalla ja huoltajilla on myös velvollisuus tuoda opettajien tietoon havaitsemaansa kiusaamista.

Koulussamme kiusaamisen ehkäisyssä ja selvittelyssä noudatetaan vertaissovittelu-menetelmän pohjalta kehitetyn restoratiivisen sovittelun menetelmää. Restoratiivisen sovittelun tarkoituksena ei ole syyllistää eikä etsiä syyllisiä, vaan parantaa oppilaiden elämönhallintataitoja eli opettaa tuomaan puheella tunteita, analysoimaan omaa toimintaa ja oman toiminnan vaikutuksia toisiin ja yhteisöön, sekä kasvattamaan oppilaiden empatiakykyjä sekä löytää ratkaisu konfliktiin yhdessä.

Restoratiivisessa sovittelussa pyritään muokkaamaan asenteita niin, että ristiriitatilanteet voidaan ymmärtää tavalliseen elämään kuuluviksi tapahtumiksi ja että erimielisyyksien ratkaiseminen opittaisiin kokemaan haasteeksi, eikä ikäviksi välikohtauksiksi. Restoratiivinen sovittelu pyrkii ratkomaan koulun arjessa esiintyviä välikohtauksia siten, että kun pienempikin välikohtaus käydään menetelmällä läpi, samalla ehkäistään suurempien ongelmien ja systemaattisen kiusaamisen esiintymistä.

Restoratiivisen sovittelun menetelmä on joustava. Jos kiusatuksi tullut esimerkiksi ei uskalla tai halua aluksi kohdata kiusaajaansa/kiusaajiaan, voidaan järjestää ensin yksityiset tilaisuudet, joista edetään yhteiseen sovittelutilanteeseen.

Sovittelumenetelmässä kaikki saavat puheenvuoron, jokaisen tulee kertoa oma versionsa tapahtumasta mahdollisimman kiihkottomasti, kuvailla, mitä ajatuksia tapahtuma on herättänyt ja miltä se on tuntunut ja miltä sen arvelee tuntuneen toisesta. Yhdessä pyritään miettimään, keihin kaikkiin tapahtuma on vaikuttanut, jotta empatia ja toisten huomioon ottamisen taito kehittyisi. Ongelmanratkaisussa keskitytään tunteiden käsittelyyn, tarpeiden kartoitukseen ja ratkaisuvaihtoehtojen löytymiseen syiden selvittelyn ja syyttelyn sijasta. Menetelmä on myönteinen keino ristiriitojen ratkaisuun, eikä sen kuluessa pyritä jakamaan rankaisuja. Rangaistuksille on

paikkansa ja aikansa, mutta vertaissovittelussa ja restoratiivisessa sovittelussa niiden langettaminen tapahtuu erillään sovittelukokouksesta. Oppilaat oppivat itse löytämään myönteisiä työkaluja ristiriitatilanteisiin ohjaavan osapuolen avulla.

Restoratiivinen sovittelu on ennalta määriteltyyn joustavaan kaavaan nojautuva prosessi, jossa kolmas osapuoli ohjaa ristiriitatilanteen selvittelyä ja osapuolten vuoropuhelua, kunnes nämä itse löytävät ristiriitaan ratkaisun ja saavat laitettua asian kiinni (koulumaailmassa aikuinen, restoratiivisen koulutuksen tai perehdytyksen saanut opettaja tai kaksi opettajaa).

Koulussamme käytetään myös vertaissovittelumenetelmää (VERSO), jossa tätä menetelmää käyttävät oppilaat on koulutettu sovitteluun. Vertaissovittelussa vastuu on aina kuitenkin aikuisilla, eli opettajilla, tai muilla ammattihenkilöillä, kuten koulukuraattorilla tai koulupsykologilla.

Sovittelun vaiheet ovat:

- Tilanteen kuvaus, löydetään yhdessä kuvaus tapahtumasta ja sen aikajanasta
- Selvitetään ajatuksia ja tunteita, pyritään myös oman osallisuuden myöntämiseen
- Tapahtuman vaikutusten kartoittaminen, toisen osapuolen ja oman käytöksen ymmärtäminen
- Tarpeiden kartoitus
- Tilannetta korjaavien toimenpiteiden miettiminen
- Sopimuksen laatiminen ja kirjaaminen
- Sopimuksen seuranta

Kun oppilas on osallistunut sovitteluun, luokanopettajat ilmoittavat asiasta huoltajille. Mutta sovittelukokouksessa puhutuista asioista ei tehdä kirjallista tai suullista raporttia vanhemmille, koska prosessi on luottamuksellinen.

9. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT TIIVISTETYSTI

1. Noudatan aikatauluja, saavun ajoissa oppitunnille, välitunnille sekä koulun järjestämiin tilaisuuksiin. Ruokalasta poistun syötyäni suoraa välitunnille.
2. Kohtelen oppilaita, koulun henkilökuntaa ja vanhempia ystävällisesti ja kunnioittavasti. Vaalin hyviä käytöstapoja. Tervehdin kaikkia.
3. En kiusaa ketään, ilmoitan havaitsemastani kiusaamisesta aikuisille.
4. Noudatan opettajien ja muun henkilökunnan antamia ohjeita.
5. Kuljen koulumatkani rauhallisesti, noudatan liikennesääntöjä ja turvallisuusmääräyksiä, käytän suojavälineitä, kuten pyöräilykypärää. Kulkuvälineet säilytän niille varatussa paikassa.
6. Huoltajani ilmoittavat poissaoloistani.
7. Tuon joka päivä kaikki tarvittavat työvälineet, vihot ja kirjat mukani kouluun. Pidän huolta tavaroistani, jos tavarani rikkoutuvat ja hukkuvat, hankin uudet.
8. Suoritan minulle annetut tehtävät ajallaan ja huolellisesti. En häiritse opetusta.
9. Sisällä minulla on aina jalassani asiamukaiset sisäkengät. Sisätiloissa en käytä mitään päähinettä. Kuljen portaissa ja käytävissä rauhallisesti, juoksematta ja turhaan metelöimättä.
10. Pyrin toiminnallani edistämään koulun viihtyisyyttä, pidän paikat siistinä. Noudatan hyviä ruokailutapoja. Siisteydessä ja viihtyisyydestä huolehditaan yleisesti.
11. Edesautan toiminnallani työrauhan säilymistä, en häiritse opetusta.
12. Välitunnit vietän ulkona koulualueella ja noudatan välituntivalvojen ohjeita ja koulun järjestyssääntöjä. Siirryn tunnin loputtua nopeasti välitunnille. En poistu koulun alueelta koulupäivän aikana ilman lupaa.
13. Pukeudun säänmukaisesti.
14. Pidän kännykkäni ja muut elektroniset laitteet suljettuina koulupäivän ajan. Säilytän niitä yhteisesti sovitussa lukollisessa paikassa koulupäivän ajan.
15. Koulun ja toisten omaisuus on kaikkien koulu yhteisön jäsenien erityisen huolenpidon kohteena. Jos turmelen toisen omaisuutta, korjaan tai korvaan sen.

Kouluyhteisön jäsenenä sitoudun noudattamaan koulun järjestyssääntöjä sekä peruskoululaissa (pykälät 1, 2, 29, 35 ja 36), vahingonkorvauslaissa (pykälät 1 ja 2), sekä rikoslaissa (3. luvun 1. pykälä) säädettyjä asioita.

Järjestyssäännöt ovat nähtävissä jokaisessa luokassa. Säännöt kerrataan lukuvuoden alussa ja tarpeen vaatiessa useammin. Vanhemmille tiedotetaan säännöistä vanhempainilloissa ja koulun tiedotteissa. Järjestyssäännöt ovat myös koulun nettisivuilla.